

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจยืมและให้ยืมหลักทรัพย์
(securities borrowing and lending : SBL) และ
การขายหลักทรัพย์โดยที่บริษัทหลักทรัพย์ยังไม่มีหลักทรัพย์นั้นอยู่ในครอบครอง (short selling)

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ได้เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบธุรกิจแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (securities borrowing and lending : SBL) และการขายหลักทรัพย์โดยที่บริษัทหลักทรัพย์ยังไม่มีหลักทรัพย์นั้นอยู่ในครอบครอง (short selling) ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ระหว่างวันที่ 4 ธันวาคม 2550 - 15 มกราคม 2551 และผ่านการประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551 ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. หลักการเกี่ยวกับประกาศว่าด้วยการประกอบกิจการการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (SBL)
2. หลักการแก้ไขประกาศว่าด้วยการการขายชอร์ตหลักทรัพย์

สรุปสาระสำคัญของผลการแสดงความคิดเห็นของภาคธุรกิจ (มีการให้ความเห็นจากผู้ประกอบธุรกิจ SBL ทุกราย รวมถึงในการประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม)

1. ระเบียบการปฏิบัติงานด้าน SBL

หลักการที่เสนอ

ผู้ประกอบธุรกิจต้องจัดให้มีระเบียบการปฏิบัติงานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการของบริษัท ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในเพื่อตรวจสอบและถ่วงดุลการปฏิบัติงาน การป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และการจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐาน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ประกอบธุรกิจ และให้ผู้ประกอบธุรกิจปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังตามระเบียบที่กำหนดไว้

ความเห็นของภาคธุรกิจ

เห็นว่าคณะกรรมการบริหารหรือคณะกรรมการบริษัทควรให้ความเห็นชอบในระดับนโยบายมากกว่าระเบียบการปฏิบัติงาน

ความเห็นของสำนักงาน

เห็นด้วยกับภาคธุรกิจ จึงกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการต้องมีการกำหนดนโยบายขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมทั้งการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ SBL ซึ่งแสดงได้ว่ามีระบบงานในด้านต่างๆ ที่สามารถรองรับการประกอบธุรกิจ SBL

2. ประเภทหลักทรัพย์ที่ยืมหรือให้ยืม

หลักการที่เสนอ

หลักทรัพย์ที่ยืมหรือให้ยืมต้องเป็นหลักทรัพย์ที่อยู่ในทะเบียนหรือระบบรับฝากหลักทรัพย์ของนายทะเบียนหรือศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ที่มีระบบการจัดการและการบริหารความเสี่ยงที่ดี รวมทั้งมีระบบการรับฝากหลักทรัพย์เป็นที่น่าเชื่อถือ เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้า

ความเห็นของภาคธุรกิจ

เห็นว่าควรกำหนดคุณสมบัติของนายทะเบียนหรือศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ให้ชัดเจน เนื่องจาก บล.ไม่สามารถตรวจสอบคุณสมบัติของนายทะเบียนหรือศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ได้

ความเห็นของสำนักงาน

สำนักงานได้ปรับปรุงโดยกำหนดว่า ต้องเป็นหลักทรัพย์เฉพาะที่อยู่ในระบบรับฝากหลักทรัพย์ของศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือของนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศซึ่งสามารถให้บริการเป็นศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ได้ตามกฎหมายของประเทศนั้นและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของทางการหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลด้านหลักทรัพย์

3. การนำหลักทรัพย์ของลูกค้าไปใช้

หลักการที่เสนอ

กรณีผู้ประกอบการเป็นผู้ดูแลทรัพย์สินของลูกค้า (custodian) และต้องการยืมหลักทรัพย์จากลูกค้า หรือนำหลักทรัพย์ของลูกค้าไปให้บุคคลอื่นยืม ต้องได้รับความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากลูกค้าก่อน

ความเห็นของภาคธุรกิจ

เห็นด้วยกับสำนักงาน และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ต้องพิจารณาควบคู่ไปประกาศที่ กธ. 4/2543 ซึ่งมีการกำหนดเรื่องการขอความยินยอมจากลูกค้าก่อนนำทรัพย์สินของลูกค้าไปใช้ ส่วนกรณีผู้ประกอบการ SBL ที่เป็นธนาคารพาณิชย์ก็ควรกำหนดวิธีปฏิบัติเช่นเดียวกันกับบริษัทหลักทรัพย์ เนื่องจากปัจจุบันได้รับการยกเว้น

ความเห็นของสำนักงาน

เห็นด้วยกับภาคธุรกิจ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความชัดเจนสำนักงานจึงกำหนดให้ผู้ประกอบการ SBL ทุกประเภทที่ประสงค์จะนำหลักทรัพย์และทรัพย์สินของลูกค้าไปใช้หรือไปลงทุน ปฏิบัติตามประกาศที่ กธ. 4/2543 ฉบับเดียว

4. ประเภทหลักประกัน

หลักการที่เสนอ

อนุญาตให้ผู้ประกอบธุรกิจ SBL รับหุ้นจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นหลักประกันในการยืมหลักทรัพย์ได้

ความเห็นของภาคธุรกิจ

เห็นว่าควรเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากในตลาดหลักทรัพย์มีหลักทรัพย์หลายประเภท

ความเห็นของสำนักงาน

สำนักงานได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ตามที่ภาคธุรกิจเสนอ

5. การวางและเรียกหลักประกัน

หลักการที่เสนอ

การยืมหลักทรัพย์โดยลูกค้ารายย่อยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปขายชอร์ต ไม่ว่าจะเป็นการยืมโดยผ่านบัญชีมาร์จิ้นหรือบัญชีเงินสด ให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการให้ลูกค้านำทรัพย์สินมาวางเป็นหลักประกัน โดยใช้อัตรามาร์จิ้นเริ่มต้น (initial margin : IM ซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ 150%) ตามประกาศว่าด้วยหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ โดยอนุโลม และให้ใช้อัตราที่ลูกค้าต้องนำเงินหรือทรัพย์สินมาวางเป็นประกันเพิ่ม (maintenance margin : MM ซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ 140%) อัตราการบังคับชำระหนี้ (force sale ซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ 130%) รวมทั้งระยะเวลาในการเรียกและวางหลักประกัน ตามข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่าด้วยการซื้อขายหลักทรัพย์ประเภทมาร์จิ้น โดยอนุโลมเว้นแต่กรณีอื่นที่ลูกค้าสามารถพิสูจน์ได้ว่า มิได้เป็นการยืมหลักทรัพย์เพื่อการขายชอร์ต ให้ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการให้ ณ ขณะใดขณะหนึ่ง การดำรงมูลค่าหลักประกันของลูกค้าต้องอยู่ในระดับไม่ต่ำกว่า 100%

ความเห็นของภาคธุรกิจ

เห็นว่าควรให้ลูกค้ารายย่อยวางหลักประกันสำหรับการยืมหลักทรัพย์ในอัตราที่เท่ากัน ไม่ว่าจะยืมหลักทรัพย์เพื่อวัตถุประสงค์ใด เนื่องจากในทางปฏิบัติ ผู้ประกอบธุรกิจอาจไม่ทราบว่าลูกค้ายืมหลักทรัพย์เพื่อนำไปขายชอร์ตหรือเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งมีอัตราการวางหลักประกันไม่เท่ากัน

ความเห็นของสำนักงาน

สำนักงานได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์ตามที่ภาคธุรกิจเสนอ โดยกำหนดให้กรณีที่ลูกค้ารายย่อยยืมหลักทรัพย์ ผู้ประกอบธุรกิจต้องดำเนินการให้ลูกค้านำทรัพย์สินมาวางเป็นหลักประกันเริ่มต้นในอัตราไม่ต่ำกว่า 150% ของมูลค่าหลักทรัพย์ที่ให้ยืม โดยสามารถวางหลักประกันในอัตราต่ำกว่าที่กำหนดได้ กรณีที่ลูกค้าสามารถขายชอร์ตได้ภายในวันที่ยืมหลักทรัพย์ และเมื่อนำค่าขายชอร์ตมารวมกับหลักประกันเริ่มต้นแล้วไม่ต่ำกว่า 150% ของมูลค่าหลักทรัพย์ที่ให้ยืม นอกจากนี้ กรณีที่มูลค่าหลักประกันต่ำกว่า 140% ของมูลค่าหลักทรัพย์ที่ให้ยืม ผู้ประกอบธุรกิจต้องเรียกให้ลูกค้านำหลักประกันมาวางเพิ่มจนทำให้มูลค่าหลักประกันไม่ต่ำกว่า 140% ของมูลค่าหลักทรัพย์ที่ให้ยืม